

Emancipació

Volem pactar o volem marxar? Aquest era el títol de l'article de Miquel Iceta a l'ARA del 13 de maig passat. I acabava fent una referència crítica al meu ús de la metàfora del "xoc de trens", molt utilitzada aquests dies per parlar de la negociació del "pacte fiscal": "Per a un xoc de trens –concloïa Iceta– millor que cerqueu altres companyies, mentre que per cercar solucions ambicioses sempre podeu comptar amb nosaltres". Com que volem cercar solucions ambicioses i esperem que l'ambició d'uns i altres sigui la màxima, hi comptem.

El dèficit fiscal català no és el resultat de la incompetència dels que en cada moment l'han negociat. Ben al contrari, salvat l'error inicial de no plantejar la via del concert econòmic, sovint s'ha negociat de manera prou realista i eficient. El problema, però, sempre ha estat previ. El problema sempre ha estat en les condicions de la negociació. El context de les negociacions Estat-Generalitat –vaig formar part de la Comissió Mixta de Transfències (2004-2006)– és absolutament desigual. És, per dir-ho clar, colonial. Hi ha una part que disposa de tot el poder decisor, somriu displicent i reparteix algun afalac. L'altra part, mentrestant, proposa, argumenta, demana. No és qüestió de dominar l'art de la negociació política. La qüestió és poder negociar en condicions d'igualtat. I quan constates la nul·la voluntat de l'altra part d'arribar a acords, has de poder disposar de mecanismes de pressió que puguin contrarestar les seves amenaces. Per això, admirat amic, em sembla que si volem un dia *pactar* amb Espanya en condicions d'igualtat (la veritable bilateralitat) a Catalunya li convé, primer, *marxar*. Marxar no tant per dir "adéu", sinó per dir "fins ara", "*hasta luego*", "ja ens veurem". Per poder negociar i pactar en condicions d'igualtat; i poder, així, defensar amb plena capacitat els drets i els interessos del conjunt de la població catalana. Si és així, benivolgut amic, sempre podreu comptar amb nosaltres. Però per participar en un simulacre negociador, en què una sola de les parts ja ha establert prèviament els termes de l'acord possible, haureu de cercar altres companyies.

Qui vol el xoc de trens? No pas qui defensa que cada tren pugui optar per la via que li marqui una majoria democràtica. El xoc de trens el vol qui impedeix, perquè li fa por, l'expressió de la majoria democràtica. El xoc de trens l'afavoreix qui

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

lar més. La societat catalana, i especialment els sectors socials en situació més precària, ja no pot, ja no poden recular més.

Les polítiques generals de l'Estat no consideren mai prioritaris els problemes de la gent treballadora, emprenedora o necessitada del nostre país. I el govern català –en tenim experiència directa compartida, companys del PSC– no disposa dels instruments imprescindibles per fer-hi front. La qüestió és: ¿s'exerceix la representació política de les classes populars de Catalunya, amb totes les conseqüències, o simplement es

gestiona una franquícia electoral tunejada amb una C? Si s'assumeix la defensa política dels interessos dels sectors populars catalans, es tracta de fer-ho de la millor manera possible, de la més efectiva i contundent. ¿I no us sembla que es pot negociar millor des de la plena capacitat d'autodeterminació? ¿No és més fàcil imaginar un pacte equilibrat i just si tu pots actuar de bon començament amb independència absoluta, sense subordinacions prèvies? Per això els que són independents i disposen d'estat no solen renunciar-hi. No hi renunciem nosaltres a priori, doncs. Per què hauríem de fer-ho?

No vull el xoc de trens. Vull que el tren català de la revolució democràtica no s'hagi d'aturar ni faci marxa enrere, davant l'amenaça d'un Estat que ens nega i limita llibertats elementals. I troba entre nosaltres aliats condescendents. Una

part molt significativa de la població catalana es considera nacionalment espanyola. Però una Catalunya políticament forta és també la millor defensa dels seus interessos. Ser català és un dret, no una obligació. La ciutadania, amb els seus drets i deures, és compartida; la mateixa per a tothom. La identitat, en canvi, la tria cadascú amb absoluta llibertat. Les formacions polítiques tenen els seus legítims idearis i programes, i despleguen la seva activitat per procurar realitzar-los. I, en democràcia, se sotmeten a examen públic en els processos electorals. Ara bé, la crisi ha dut Catalunya a una situació prou greu perquè la capacitat d'administrar els propis recursos sigui una exigència inajornable. El moment és crític. Cal una unitat ferma per abordar un cicle de reptes que poden esdevenir oportunitats. El partit de tennis ha de ser en pista ràpida perquè no hi ha temps per perdre. No podem esperar al 2013. I ningú hauria de voler, des del catalanisme, que juguem el partit emmanillats.

DANIDE

no vol reconèixer de cap manera a la població catalana la condició de subjecte polític de ple dret, i la menysté com a legítima font de sobirania. El xoc de trens el provoca qui determina i imposa que hi hagi una sola via, la seva, la de l'Estat indissoluble, la de les preguntes fonamentals mai formulades, la d'una monarquia mai referendada. I la màquina de l'Estat va tirant endavant, tocant la sirena, i exigint als altres d'anar reculant (Estatut, espoli, inversions escatimades, deutes insatisfets). La invitació a evitar el xoc de trens, mentre la màquina de l'Estat empeny –mani el partit que mani–, és una invitació a recular. I ja no podem recu-

Amic Iceta, per participar en un simulacre negociador en què una de les parts ha fixat prèviament els termes de l'acord possible, haureu de cercar altres companyies